

НАПРЯМИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

DIRECTIONS OF ANALYSIS OF FINANCIAL FIRMNESS OF SUBJECTS STATE TO THE SECTOR

У статті досліджено нормативно-правову базу формування фінансової звітності суб'єктів державного сектору. Узагальнено методичні напрями оцінювання фінансової стійкості суб'єктів державного сектору за інформацією форми № 1-дс «Баланс». Розкрито методику розрахунку та економічний зміст відносних показників для характеристики фінансової стійкості суб'єкта державного сектору з погляду структури та стану капіталу (пасивів) і майна (активів). Наведено варіанти змін складових пасиву балансу, за яких відбуватиметься підвищення частки власного капіталу та фінансового результату в капіталі. Викладено особливості розрахунку коефіцієнтів. Запропоновано послідовність визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору за допомогою системи абсолютних показників забезпеченості запасів джерелами їх формування. Обґрунтовано шляхи досягнення та підтримання фінансової стійкості суб'єктів державного сектору.

Ключові слова: суб'єкт державного сектору, баланс, фінансова стійкість, коефіцієнт фінансової незалежності, власні оборотні кошти, тип фінансової стійкості.

В статье исследована нормативно-правовая база формирования финансовой

отчетности субъектов государственного сектора. Обобщены методические направления оценки финансовой устойчивости субъектов государственного сектора за информацией формы № 1-дс «Баланс». Раскрыто методика расчета и экономическое содержание относительных показателей для характеристики финансовой устойчивости субъекта государственного сектора с точки зрения структуры и состояния капитала (пассивов) и имущества (активов). Приведены варианты измененной составляющей пассива баланса, при которых будет происходить повышение удельного веса собственного капитала и финансового результата в капитале. Изложены особенности расчета коэффициентов. Предложена последовательность определения типа финансовой устойчивости субъекта государственного сектора с помощью системы абсолютных показателей обеспеченности запасов источниками их формирования. Обобщены пути достижения и поддержания финансовой устойчивости субъектов государственного сектора.

Ключевые слова: субъект государственного сектора, баланс, финансовая устойчивость, коэффициент финансовой независимости, собственные оборотные средства, тип финансовой устойчивости.

УДК 336.13

Тютюнник Ю.М.

к.е.н., доцент,
професор кафедри економічної теорії
та економічних досліджень
Полтавська державна аграрна академія

Тютюнник С.В.

к.е.н., доцент, професор кафедри
організації обліку та аудиту
Полтавська державна аграрна академія

In the article the normatively-legal base of forming of the financial reporting of subjects state to the sector. Methodical directions of evaluation of financial firmness of subjects state to the sector on information of form № 1-ds «Balance». Financial firmness of budgetary establishment is the permanent stable exceeding of profits above the charges, envisaged by an estimate that gives an opportunity to establishment freely to manoeuvre money depending on the changes of priority of directions of basic regulation activity. The objects of analysis of financial firmness of subject state to the sector are assets and passives of balance, in particular unfinancial and financial assets, property asset, financial result and obligation. Methodology of calculation and economic maintenance of relative indexes is exposed for description of financial firmness of subject state to the sector from the point of view of structure and state of capital (passives) and property (assets). Variants over of changes component of passive voice of balance, at that there will be an increase of stake of property asset and financial result in a capital are brought. The features of calculation of coefficients are expounded. The relative indexes of evaluation of financial firmness of research object are compared: with the indexes of previous periods for determination of tendencies in the financial state; with the indexes of other subjects state to the sector that gives an opportunity to educe strengths and weaknesses of research object and him financial possibilities. The sequence of determination as of financial firmness of subject state to the sector (absolute financial firmness, normally the proof financial state, unstable financial state or crisis financial state) by means of the system of absolute indexes of provision of supplies sources of their forming. The ways of achievement and maintenance of financial firmness of subjects state to the sector. Further scientific searches must be sent to the ground of normative values of coefficients of evaluation of financial firmness of subjects state to the sector taking into account the sphere of their functioning.

Key words: subject state to the sector, balance, financial firmness, coefficient of financial independence, own working capital, type of financial firmness.

Постановка проблеми. У процесі реформування вітчизняної економіки питання трансформації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до вимог національних і міжнародних стандартів залишаються актуальними як для госпрозрахункових підприємств, так і для суб'єктів державного сектору. При цьому важливо враховувати специфіку їх функціонування та постійне уточнення нормативно-правової бази.

Основним джерелом інформації для аналізу результатів діяльності та фінансового стану суб'єктів державного сектору є фінансова звітність, що включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів та примітки до річної фінансо-

вої звітності. Склад, форми, принципи підготовки та подання фінансової звітності в державному секторі, загальні вимоги до визнання і розкриття її елементів визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України № 1541 від 28.12.2009 р. [1].

З початку 2017 р. фінансова звітність суб'єктів державного сектору зазнала суттєвих змін у зв'язку із запровадженням у дію нових законодавчих норм і бухгалтерських стандартів. Зокрема, механізм розкриття інформації за статтями фінансової звітності суб'єктами державного сектору регулюється Порядком заповнення форм фінансової звітності в

державному секторі, затвердженим наказом Міністерства фінансів України № 307 від 28.02.2017 р. [2], а також листом Міністерства фінансів України «Щодо складання фінансової звітності суб'єктами державного сектору» № 35220-06-5/8303 від 28.03.2017 р. [3]. Наведені нормативні документи містять низку змін і доповнень стосовно порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, що посилює інтерес науковців до методичних і прикладних проблем використання інформації фінансової звітності в оцінюванні результатів діяльності та фінансового стану бюджетних установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам проведення аналізу фінансового стану суб'єктів державного сектору, в тому числі їх фінансової стійкості, присвячено праці вітчизняних науковців, серед яких М. Болюх, А. Заросило [4], Л. Кемарська [5], К. Назарова, Т. Купченко [6], Л. Штимер [7] та інші.

Як зазначає Л.Т. Штимер, поняття фінансового стану установ державного сектору визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають надходження, наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів спеціального та загального фондів [7, с. 332]. Автор пропонує такі основні завдання фінансового аналізу діяльності установ державного сектору: дослідження фінансової стійкості; визначення ефективності використання майна (капіталу); з'ясування рівня забезпеченості власними оборотними коштами; оцінювання стану і динаміки ліквідності та платоспроможності; характеристика конкурентоспроможності на ринку. Беручи до уваги велику кількість фінансових співвідношень та коефіцієнтів, Л.Т. Штимер вважає доцільним поділити їх для бюджетних організацій на такі групи: показники майнового стану; показники ділової активності; показники фінансової стійкості; показники ліквідності та платоспроможності [7, с. 336].

Під час проведення аналізу фінансового стану бюджетних установ М.А. Болух і А.П. Заросило пропонують таку послідовність: аналіз необоротних активів, аналіз запасів, аналіз грошових коштів, аналіз власного капіталу, аналіз результатів діяльності, факторний аналіз виконання кошторису, аналіз фінансової стійкості, аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетної установи [4, с. 121-148].

На думку Л.Г. Кемарської, проведення аналізу фінансового стану суб'єктів державного сектору передбачає розрахунок показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, оцінювання дебіторської та кредиторської заборгованості, а також результатів діяльності. Для характеристики ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості бюджетних установ пропонується визна-

чати коефіцієнти, адаптовані для застосування суб'єктами державного сектору та розрахунок яких ґрунтується на використанні вихідної інформації форми № 1-дс «Баланс» [5, с. 768, 769, 771, 772].

Попри численні дослідження ряд питань залишаються недостатньо розкритими, зокрема потребують уточнення теоретичні аспекти та практичні підходи щодо оцінювання фінансової стійкості суб'єктів державного сектору, як важливої характеристики їх фінансового стану, з використанням інформації балансу, складеного відповідно до НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності».

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення методичних напрямів оцінювання фінансової стійкості суб'єктів державного сектору, обґрунтування системи відносних та абсолютних показників для проведення відповідного аналізу, уточнення особливостей їх розрахунку та формулювання висновків.

Виклад основного матеріалу дослідження.

За НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» суб'єкти державного сектору – суб'єкти бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема розпорядники бюджетних коштів, Казначейство та державні цільові фонди [1].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів суб'єкта державного сектору та бюджету. Користувачі звітності – фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність суб'єкта державного сектору для прийняття рішень. Такими особами можуть бути трудові колективи установ, органи державної статистики, органи виконавчої влади та користувачі відповідно до законодавства [8, с. 1039].

Важливим напрямом оцінювання фінансового стану суб'єктів державного сектору є аналіз їх фінансової стійкості за інформацією форми № 1-дс «Баланс». На думку М.А. Болуха і А.П. Заросила, фінансова стійкість бюджетної установи – це постійне стабільне перевищення доходів над видатками, передбаченими кошторисом, що дає змогу установі вільно маневрувати коштами залежно від змін пріоритетності напрямів основної статутної діяльності. Фінансова стійкість бюджетної установи характеризує ступінь її фінансової незалежності щодо володіння своїми ресурсами та їх використання [4, с. 144].

Аналіз фінансової стійкості госпрозрахункових підприємств проводиться, як правило, за трьома методичними напрямками [9, с. 109]:

- розрахунок за даними балансу (звіту про фінансовий стан) системи відносних показників (фінансово-економічних коефіцієнтів), які характеризують фінансову стійкість підприємства з погляду структури та стану майна і джерел формування капіталу;

- розрахунок за даними балансу (звіту про фінансовий стан) системи абсолютних показників, які відображають забезпеченість запасів джерелами формування та дають можливість визначити відповідний тип фінансової стійкості підприємства;

- розрахунок за даними звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) і факторний аналіз показників порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості, які характеризують стабільність функціонування підприємства з погляду забезпечення прибутковості операційної діяльності.

Для суб'єктів державного сектору, як установ, що фінансуються насамперед із державного та (або) місцевого бюджетів, втрачає змістовність визначення показників порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості. Тому доцільно оцінювати фінансову стійкість суб'єктів державного сектору за двома методичними напрямками з використанням інформації форми № 1-дс «Баланс»:

1. Розрахунок системи відносних показників для характеристики фінансової стійкості суб'єкта державного сектору з погляду структури та стану капіталу (пасивів) і майна (активів).

2. Розрахунок системи абсолютних показників для характеристики забезпеченості запасів джерелами формування та визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору.

У табл. 1 наведено економічний зміст та порядок розрахунку за даними форми № 1-дс «Баланс», складеної відповідно до наказу Міністерства фінансів № 307 від 28.02.2017 р. [2], відносних показників оцінювання фінансової стійкості суб'єкта державного сектору.

Об'єктами аналізу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору є активи і пасиви балансу, зокрема нефінансові та фінансові активи, власний капітал і фінансовий результат та зобов'язання.

Фінансовий стан суб'єкта державного сектору багато в чому залежить від оптимальності структури капіталу. Так, коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) характеризує частку власного капіталу та фінансового результату в загальній вартості капіталу. Чим вище значення цього коефіцієнта, тим більш фінансово стійким і незалежним від зовнішніх кредиторів є суб'єкт державного сектору.

Підвищення частки власного капіталу та фінансового результату в капіталі відбуватиметься за таких змін складових пасиву:

- темп приросту власного капіталу та фінансового результату перевищує темп приросту зобов'язань, забезпечень та доходів майбутніх періодів;

- власний капітал та фінансовий результат збільшуються, а зобов'язання, забезпечення та доходи майбутніх періодів зменшуються (або залишаються незмінними);

- власний капітал та фінансовий результат залишаються сталими, а зобов'язання, забезпечення та доходи майбутніх періодів зменшуються;

- власний капітал та фінансовий результат зменшуються повільніше, ніж зобов'язання, забезпечення та доходи майбутніх періодів.

Коефіцієнт фінансової стабільності (автономного фінансування) визначається відношенням власного капіталу та фінансового результату до зобов'язань, забезпечень та доходів майбутніх періодів і відповідно характеризує, скільки власних коштів припадає

Таблиця 1

Відносні показники оцінювання фінансової стійкості суб'єкта державного сектору

Показник	Економічний зміст	Порядок розрахунку за даними форми № 1-м (рядки)
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал та фінансовий результат/Валюта балансу	1495/1800
Коефіцієнт фінансової стабільності (автономного фінансування)	Власний капітал та фінансовий результат/Зобов'язання, забезпечення, доходи майбутніх періодів	1495/1595+1600+1700
Коефіцієнт залежності від довгострокових зобов'язань	Довгострокові зобов'язання/Власний капітал та фінансовий результат	1500+1510+1520/1495
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти/Власний капітал та фінансовий результат	1495–1000–1010–1020–1030–1040/1495
Коефіцієнт стабільності структури оборотних активів	Власні оборотні кошти/Оборотні активи	1495–1000–1010–1020–1030–1040/1050+1060+1090+1195
Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами	Власні оборотні кошти/Запаси	1495–1000–1010–1020–1030–1040/1050+1060+1090
Коефіцієнт забезпечення необоротних активів власним капіталом	Власний капітал та фінансовий результат/Необоротні активи	1495/1000+1010+1020+1030+1040
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	Основні засоби/Валюта балансу	1000/1800
Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос основних засобів/Первісна вартість основних засобів	1002/1001

на 1 грн залучених коштів. Чим вище його значення, тим менший ризик вкладення капіталу. Перевищення власних коштів над залученими коштами означає, що суб'єкт державного сектору має високий рівень фінансової стійкості та відносно незалежний від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт залежності від довгострокових зобов'язань визначається діленням довгострокових зобов'язань на суму власного капіталу та фінансового результату. Зростання цього показника в динаміці свідчить, з одного боку, про підвищення залежності від зовнішніх джерел фінансування, а з іншого – про збільшення довіри до суб'єкта державного сектору з боку кредиторів та інвесторів, підвищення його інвестиційної активності за рахунок залучення довгострокових кредитів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу визначає частку власного капіталу та фінансового результату, вкладену в оборотні активи; характеризує рівень мобільності власного капіталу, а саме ту його частину, що перебуває в обігу і забезпечує необхідну гнучкість у використанні коштів для фінансування поточної діяльності.

Коефіцієнт стабільності структури оборотних активів характеризує частку оборотних активів, які сформовані за рахунок власних фінансових ресурсів. Наявність у достатньому обсязі власних оборотних коштів означає здатність суб'єкта державного сектору самостійно фінансувати поточну діяльність. Рівень достатності власних оборотних коштів для формування запасів оцінюється за допомогою коефіцієнта забезпеченості запасів власними коштами. Загалом позитивною є тенденція зростання показників, під час розрахунку яких у чисельнику величина власних оборотних коштів.

Коефіцієнт забезпечення необоротних активів власним капіталом показує, скільки припадає власного капіталу та фінансового результату на 1 грн необоротних активів. У динаміці цей коефіцієнт повинен зростати.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів характеризує частку основних засобів (в оцінці за залишковою вартістю) у валюті балансу. Зміна цього показника свідчить про структурні зрушення в активах суб'єкта державного сектору. За допомогою коефіцієнта зносу основних засобів оцінюється їх функціональний стан та можливості подальшої експлуатації.

Розглянуті коефіцієнти далеко не вичерпують усієї системи відносних показників, які доцільно використовувати в аналізі фінансової стійкості суб'єктів державного сектору.

Під час розрахунку запропонованих коефіцієнтів необхідно враховувати такі особливості:

- точність розрахунку – до тисячних, але за високих значень коефіцієнта, коли чисельник значно перевищує знаменник, точність можна зменшувати до десятих;

- якщо відсутнє значення чисельника, коефіцієнт дорівнює нулю; якщо відсутнє значення знаменника, коефіцієнт не розраховується;

- за від'ємної величини власного капіталу та фінансового результату не розраховуються коефіцієнти фінансової незалежності, фінансової стабільності, залежності від довгострокових зобов'язань, маневреності власного капіталу та забезпечення необоротних активів власним капіталом;

- під час розрахунку коефіцієнтів маневреності власного капіталу, стабільності структури оборотних активів та забезпечення запасів власними коштами визнається величина власних оборотних коштів. Якщо вона є від'ємною, це свідчить про відсутність у суб'єкта державного сектору власних оборотних активів на дату складання балансу. У цьому випадку зазначені коефіцієнти вважаються такими, що дорівнюють нулю.

Методика визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору передбачає проведення розрахунків у такій послідовності.

1. Визначення за даними форми № 1-дс «Баланс» показників вихідної інформації (табл. 2), які заносяться у розрахункову таблицю (табл. 3).

Таблиця 2

Вихідна інформація для визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору

Показник	Порядок розрахунку за даними форми № 1-дс (рядки)
Власні оборотні кошти	1495–1000–1010–1020– –1030–1040
Довгострокові кредити	1510
Короткострокові кредити	1550
Запаси	1050+1060+1090

2. Розрахунок показників, які характеризують наявність відповідних джерел формування запасів (показники 1, 5, 6 табл. 3).

3. Розрахунок показників забезпеченості запасів відповідними джерелами їх формування (показники 7, 8, 9 табл. 3).

4. Визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору:

а) абсолютна фінансова стійкість – власні оборотні кошти повністю покривають запаси: показник $7 \geq 0$;

б) нормально стійкий фінансовий стан – запаси покриваються власними оборотними коштами і довгостроковими кредитами: показник $8 \geq 0$;

в) нестійкий фінансовий стан – запаси покриваються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових і короткострокових кредитів, тобто за рахунок усіх джерел формування запасів: показник $9 \geq 0$;

г) кризовий фінансовий стан – запаси не покриваються джерелами їх формування: показник $9 < 0$.

Визначення типу фінансової стійкості суб'єкта державного сектору

№ з/п	Показник	р.
1.	Власні оборотні кошти, тис. грн	
2.	Довгострокові кредити, тис. грн	
3.	Короткострокові кредити, тис. грн	
4.	Запаси, тис. грн	
5.	Наявність власних оборотних коштів і довгострокових кредитів для формування запасів, тис. грн (п.1+п.2)	
6.	Загальна величина джерел формування запасів, тис. грн (п.1+п.2+п.3)	
7.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів, тис. грн (п.1-п.4)	
8.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових кредитів для формування запасів, тис. грн (п.5-п.4)	
9.	Надлишок (+), нестача (-) загальної величини джерел формування запасів, тис. грн (п.6-п.4)	
10.	Тип фінансової стійкості	
11.	Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування (п.1, або п.5, або п.6 ¹ ÷ п.4)	
12.	Надлишок (+), нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн запасів, грн (п.7, або п.8, або п.9 ² ÷ п.4)	

1. Показник 1 – якщо абсолютна фінансова стійкість; показник 5 – якщо нормально стійкий фінансовий стан; показник 6 – якщо нестійкий або кризовий фінансовий стан.
 2. Показник 7 – якщо абсолютна фінансова стійкість; показник 8 – якщо нормально стійкий фінансовий стан; показник 9 – якщо нестійкий або кризовий фінансовий стан.

5. Розрахунок показників, які характеризують динаміку фінансового стану суб'єкта державного сектору (показники 11, 12 табл. 3).

Під час формулювання висновків за результатами визначення типу фінансової стійкості слід урахувати, що вони стосуються лише проблеми забезпеченості запасів відповідними джерелами їх формування та не можуть розповсюджуватися на інші характеристики фінансового стану суб'єкта державного сектору.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів державного сектору пропонується проводити за двома методичними напрямками, що передбачають розрахунок системи відносних та абсолютних показників. При цьому відносні показники оцінювання фінансової стійкості об'єкта дослідження порівнюються: із показниками попередніх періодів для визначення тенденцій у фінансовому стані; із показниками інших суб'єктів державного сектору, що дає змогу виявити сильні та слабкі сторони об'єкта дослідження та його фінансові можливості. Подальші наукові пошуки мають бути спрямовані на обґрунтування нормативних значень коефіцієнтів оцінювання фінансової стійкості суб'єктів державного сектору з урахуванням сфери їх функціонування.

Шляхами досягнення та підтримання фінансової стійкості суб'єкта державного сектору є:

- дотримання залишків запасів відповідно до визначених нормативів, реалізація товарно-матеріальних цінностей, які не використовуються;
- збільшення власних оборотних коштів за рахунок випереджального зростання власного капіталу та фінансового результату порівняно зі зростанням необоротних активів;

- за необхідності додаткове залучення зовнішніх джерел формування запасів (довгострокових і короткострокових кредитів), оптимізація їх структури.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 1541 від 28.12.2009 р. (зі змін. і доп.). URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі: Наказ Міністерства фінансів України № 307 від 28.02.2017 р. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Щодо складання фінансової звітності суб'єктами державного сектору: Лист Міністерства фінансів України № 35220-06-5/8303 від 28.03.2017 р. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
4. Болюх М.А., Заросило А.П. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2008. 344 с.
5. Кемарська Л.Г. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 768-774.
6. Назарова К., Купченко Т. Аналіз діяльності бюджетних установ : навч. посібник. Київ : КНТЕУ, 2006. 208 с.
7. Штимер Л.Т. До питання фінансового аналізу діяльності установ державного сектору економіки. *Економічний форум*. 2016. № 2. С. 329-338.
8. Дідик А.М., Лемішовський В.І. Бюджетні установи: облік, оподаткування та звітність : навч. посібник. Львів : Видавництво «Апріорі», 2017. 1168 с.
9. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Полтава : ПДАА, 2016. 432 с.

REFERENCES:

1. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori 101 «Podannia finansovoi zvitnosti»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy № 1541 vid 28.12.2009 r. (zi zmin. i dop.). URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Poriadok zapovnennia form finansovoi zvitnosti v derzhavnomu sektori: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy № 307 vid 28.02.2017 r. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Shchodo skladannia finansovoi zvitnosti subiek-tamy derzhavnoho sektoru: Lyst Ministerstva finansiv Ukrainy № 35220-06-5/8303 vid 28.03.2017 r. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
4. Boliukh M.A., Zarosylo A.P. (2008) *Analiz finansovo-hospodarskoi diialnosti biudzhethnykh ustanov* [Analysis of financially-economic activity of budgetary establishments]. Kyiv: KNEU, p. 344. (in Ukrainian)
5. Kemarska L. H. (2017) Osoblyvosti analizu finansovoi zvitnosti subiektiv derzhavnoho sektoru [Features of analysis of the financial reporting of subjects state to the sector]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 8, pp. 768-774.
6. Nazarova K., Kupchenko T. (2006) *Analiz diialnosti biudzhethnykh ustanov* [Analysis of activity of budgetary establishments]. Kyiv: KNTEU, pp. 208. (in Ukrainian).
7. Shtymer L. T. (2016) Do pytannia finansovoho analizu diialnosti ustanov derzhavnoho sektoru ekonomiky [To the question of financial analysis of activity of establishments state to the sector of economy]. *Ekonomichnyi forum*, no. 2, pp. 329-338.
8. Didyk A. M., Lemishovskiy V. I. (2017) *Biudzhethni ustanovy: oblik, opodatkovannia ta zvitnist* [Budgetary establishments: account, taxation and accounting]. Lviv: Vydavnytstvo «Apriori», pp. 1168. (in Ukrainian).
9. Tiutiunyk Yu. M., Dorohan-Pysarenko L. O., Tiutiunyk S. V. *Finansovyi analiz* [Financial analysis]. Poltava: PDAA, pp. 432. (in Ukrainian).

Tiutiunyk Yurii

Candidate of Economic Sciences, Doctoral Student,
Professor of Department of Economic Theory and Economic Researches
Poltava State Agrarian Academy

Tiutiunyk Svitlana

Candidate of Economic Sciences, Doctoral Student,
Professor of Department of Organization of Account and Audit
Poltava State Agrarian Academy

DIRECTIONS OF ANALYSIS OF FINANCIAL FIRMNESS OF SUBJECTS STATE TO THE SECTOR

The purpose of the article. In the process of reformation of home economy of question of transformation of record-keeping and stowage of the financial reporting in accordance with the requirements of national and international standards remain actual both for self-supporting enterprises and for subjects state to the sector. It is thus important to take into account the specific of their functioning and permanent clarification of normatively-legal base.

A research aim is generalization of methodical directions of evaluation of financial firmness of subjects state to the sector, ground of the system of relative and absolute indexes for realization of corresponding analysis, clarification of features of their calculation and formulation of conclusions.

Methodology. The objects of analysis of financial firmness of subject state to the sector are assets and passives of balance, in particular unfinancial and financial assets, property asset, financial result and obligation.

Results. Financial firmness of budgetary establishment is the permanent stable exceeding of profits above the charges, envisaged by an estimate that gives an opportunity to establishment freely to manoeuvre money depending on the changes of priority of directions of basic regulation activity.

To estimate financial firmness of subjects state to the sector it is offered after two methodical directions with the use of information of form № 1-ds «Balance»:

- it is a calculation of the system of relative indexes for description of financial firmness of subject state to the sector from the point of view of structure and state of capital (passives) and property (assets);
- it is a calculation of the system of absolute indexes for description of provision of supplies sources of forming and determination as of financial firmness of subject state to the sector: absolute financial firmness, normally the proof financial state, unstable financial state or crisis financial state.

The financial state of subject state in a great deal depends a sector on the optimality of capital structure. For example, the coefficient of financial independence (autonomies) characterizes the stake of property asset and financial result in the total worth of capital. Than higher value of this coefficient, that more financially proof and independent of external creditors there is a subject state to the sector.

Practical implications. The relative indexes of evaluation of financial firmness of research object are compared: with the indexes of previous periods for determination of tendencies in the financial state; with the indexes of other subjects state to the sector that gives an opportunity to educe strengths and weaknesses of research object and him financial possibilities.

Value/originality. In the article the normatively-legal base of forming of the financial reporting of subjects state to the sector. Further scientific searches must be sent to the ground of normative values of coefficients of evaluation of financial firmness of subjects state to the sector taking into account the sphere of their functioning.